

РЕШЕНИЕ

№ 485

гр. София, 14.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 15-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на деветнадесети юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Даниела Д.а

Членове: Красимир Маринов
Капка Павлова

при участието на секретаря Теодора Т. Ставрева
като разгледа докладваното от Капка Павлова Въззивно търговско дело № 20231001000297 по описа за 2023 година

Производството е по реда на [чл. 258 и сл. от ГПК](#).

С решение №260580 от 15.09.2022г., поправено с решение № 260710 от 30.11.2022г. по т.д.№1467/2017г. по описа на СГС са отхвърлени предявените от синдиците на „КТБ“ АД против Б. Д. Б. , В. Д. Б. и Г. Н. М. искове както следва:

= по иск по чл. 26, ал.2, предл. 3, от ЗЗД вр. чл. 59, ал.2 от ЗБН, вр. чл. 44 от ЗБН за признаване за нищожно на изявление за прихващане, от Б. Д. Б. и В. Д. Б., извършено с уведомление за прихващане 10241/31.10.2014 г. на вземане по договор за преференциален безсрочен депозит от 30.01.2013 г. на Б. Б. по сметка IBAN ***** в размер на 532 090,98лв. със задължение по договор за банков кредит от 23.10.2012 г., анекси 1,2 и 3 и на вземане по договор за преференциален безсрочен депозит от 30.01.2013 г. на В. Д. Б. по сметка IBAN ***** в размер на 594 232,32лв. със задължение по договор за банков кредит от 23.10.2012г., анекси 1,2 и 3 със „Сънником“ ЕООД и договор за встъпване в дълг от 28.04.2014г. поради липса на форма ;

= иск по чл. 59, ал.5 от ЗБН за обявяване на относително недействително по отношение на кредиторите на КТБ АД (н) на прихващане от Б. Д. Б. и В. Д. Б., извършено с уведомление за прихващане 10241/31.10.2014 г. на вземане по договор за преференциален безсрочен депозит от 30.01.2013 г. на Б. Д. Б. по сметка IBAN ***** в размер на 532 090,98лв. със задължение по договор за банков кредит от 23.10.2012 г., анекси 1,2 и 3 и на вземане по договор за преференциален безсрочен депозит от 30.01.2013 г. на В. Д. Б. по

сметка IBAN ***** в размер на 594 232,32лв. със задължение по договор за банков кредит от 23.10.2012г., анекси 1,2 и 3 със „Сънником“ ЕООД и договор за встъпване в дълг от 28.04.2014г.

= иск по чл. 59, ал.3 от ЗБН за обявяване на относително недействително по отношение на кредиторите на КТБ АД (н) на прихващане от Б. Д. Б. и В. Д. Б., извършено с уведомление за прихващане 10241/31.10.2014 г. на вземане по договор за преференциален безсрочен депозит от 30.01.2013 г. на Б. Д. Б. по сметка IBAN ***** в размер на 532 090,98лв. със задължение по договор за банков кредит от 23.10.2012 г., анекси 1,2 и 3 и на вземане по договор за преференциален безсрочен депозит от 30.01.2013 г. на В. Д. Б. по сметка IBAN ***** в размер на 594 232,32 лв. със задължение по договор за банков кредит от 23.10.2012г., анекси 1,2 и 3 със „Сънником“ ЕООД и договор за встъпване в дълг от 28.04.2014г.

= иск по чл. 26, ал.2, предл. 3, от ЗЗД, вр. чл. 59, ал.2 от ЗБН, вр. чл. 44 от ЗБН за признаване за нищожно на изявление за прихващане от Г. Н. М., извършено с уведомление за прихващане 11228/06.11.2014 г. на вземане по договор за преференциален безсрочен депозит от 17.02.2011 г. и от 31.01.2014 г. по сметка IBAN ***** в размер на 88 325,99 лева и 1 032,38 лева и по сметка IBAN ***** в размер на 370511,73 лева със задължение по договор за банков кредит от 28.02.2011 г. на Сънником“ ЕООД и договор за встъпване от дълг от 12.05.2014 г., поради липса на форма.

= иск по чл. 59, ал.5 от ЗБН за обявяване на относително недействително по отношение на кредиторите на КТБ АД (н) на прихващане от изявление за прихващане от Г. Н. М., извършено с уведомление за прихващане 11228/06.11.2014 г. на вземане по договор за преференциален безсрочен депозит от 17.02.2011 г. и от 31.01.2014 г. по сметка IBAN ***** в размер на 88 325,99 лв. и 1 032,38 лева и по сметка IBAN ***** в размер на 370511,73 лева със задължение по договор за банков кредит от 28.02.2011 г. на Сънником“ ЕООД и договор за встъпване от дълг от 12.05.2014 г.

= иск по чл. 59, ал.3 от ЗБН за обявяване на относително недействително по отношение на кредиторите на КТБ АД (н) на прихващане от изявление за прихващане от Г. Н. М., извършено с уведомление за прихващане 11228/06.11.2014 г. на вземане по договор за преференциален безсрочен депозит от 17.02.2011 г. и от 31.01.2014 г. по сметка IBAN ***** в размер на 88 325,99 лв. и 1 032,38 лева и по сметка IBAN ***** в размер на 370511,73 лева със задължение по договор за банков кредит от 28.02.2011 г. на Сънником“ ЕООД и договор за встъпване от дълг от 12.05.2014 г.

За да постанови Решение №260580 от 15.09.2022г., СГС е достигнал до извода за недоказаност на предявените иски. Съдът е приел, че процесните изявления представляват именно изявление за прихващане по смисъла на чл. 103 и чл. 104 от ЗЗД, а не е налице погасяване чрез плащане. Прието е, че всички предпоставки за прхващането са били налице към датата на достигане на изявленията за прихващане до „КТБ“ АД, като вземането на ответниците, т.е. активното вземане, е било изискуемо, както и че е налице еднородност на задълженията, въпреки че задълженията са в различна валута. Съдът е

счел, че разпоредбата на чл.59, ал.2 от ЗБН е неприложима в конкретния случай, тъй като към момента на получаване на изявлението от банката-31.10.2014 г., последната не е имала и няма как да е имала назначени синдици, до които изявленията да бъдат оправени в посочената в чл.59, ал.2 от ЗБН писмена форма с нотариална заверка на подписа. По отношение иск с правно основание чл.59, ал.5 от ЗБН СГС е посочил, че в процесния случай е приложима разпоредбата в редакцията ѝ към момента на извършване на оспорваните прихващания, като изявленията за прихващане не могат да се обявят за относително недействителни по отношение кредиторите на несъстоятелността на „КТБ“ АД (н.) само и единствено поради факта, че е извършено след началната дата на неплатежоспособността на тази банка (която е и датата на поставяне на банката под особен надзор), а именно 20.VI.2014 г., която дата обаче е обявена след влизането в сила на решение № 1443 на САС от 3.VII.2015 г., постановено по т. д. № 2216/2015 година. Приет е за неоснователен и довода, че процесното прихващане е относително недействително и при приложимост на предходната редакция на чл. 59, ал. 5 ЗБН (до измененията с ДВ, бр. 98 от 2014 г.), тъй като тази норма се отнася само да прихващания, извършени от „длъжника“, а длъжник в производството за банкова несъстоятелност е "КТБ" АД (н). Относно иска по чл.59, ал.3 от ЗБН съдът е изложил съображения, че в случая са налице две от предпоставките на иска, а именно извършено прихващане от страна на кредитор, който е придобил вземането си или задължението си преди датата на решението на откриване на производството по несъстоятелност, но не и третата предпоставка на иска- наличието на знание у кредиторите Б. Д. Б., В. Д. Б. и Г. Н. М. за състоянието на неплатежоспособност или че е поискано откриване на производство по несъстоятелност.

По делото е постановено по реда на чл.247 от ГПК решение № 260710/30.11.2022 г., с което в диспозитива на първоначалното решение е вписано, че същото е постановено при участието на Българска народна банка като трето лице-помагач на ответниците.

В законоустановения срок е подадена въззивна жалба от синдиците на „КТБ“ АД против първоначалното решение с искане да бъде отменено и въззивният съд да постанови ново такова, с което да бъдат обявени за нищожни извършените от ответниците прихващания. В случай че исковете с правно основание чл.26,ал.2, предл.3 от ЗЗД, вр.чл.59, ал.2 от ЗБН, вр.чл.44 от ЗБН бъдат отхвърлени, то се моли да бъдат уважени евентуалните искове с правно основание чл.59, ал.5 от ЗБН, респективно евентуалните искове с правно основание чл.59, ал.3 от ЗБН. В жалбата са изложени оплаквания за незаконосъобразност на постановеното решение поради допуснато нарушение на материалния закон – ЗБН и ЗКИ. Сочи се, че изявленията за прихващане били направени не по установения в закона ред и поради това били нищожни. На следващо място се изразява становище, че към датата на извършване на прихващанията не са били налице предпоставките на чл. 103, ал.1 от ЗЗД, за да настъпи погасителният ефект на изявленията. Развити са съображения в подкрепа на тезата, че приложимата към процесните прихващания редакция на чл.59,ал.5 от ЗБН е тази, която е била действаща към момента на откриване на производството по несъстоятелност на „Корпоративна търговска банка“ АД, когато за кредиторите на банката е възникнало

потестативното право да искат обявяване на относителна недействителност на тези прихващания. Жалбоподателят счита, че са налице и предпоставките за уважаване на иска по чл.59,ал.3 от ЗБН, тъй като ответниците били недобросъвестни след като към датата на изявленията вече е бил изнесен доклада за състоянието на неплатежоспособност на „КТБ“ АД.

Жалбата е допустима и отговаря на изискванията на чл.260 и чл.261 от ГПК.

Във връзка с посочената въззивна жалба ответниците Б. Д. Б., В. Д. Б. и Г. Н. М. са подали писмени отговори, с които я оспорват. Изтъкват, че в случая се касае не за прихващане, а за заплащане на суми, с които е погасен банков кредит, отпуснат от „КТБ“ АД и поради това тези действия не попада в приложното поле на чл.59 от ЗБН. Платежните операции бил извършени в съответствие с решение на УС на БНБ от 15.08.2014г. При условията на евентуалност, дори и да се приеме, че задълженията по договора за банков кредит от 28.02.2011г. са погасени чрез прихващане, въззиваемите поддържат, че не са налице основанията за уважаване на никой от исковете като са развили подробни съображения в подкрепа на това становище. Третото лице- помагач на страната на ответниците Българска народна банка също е подало отговор на въззивната жалба на синдиците на „КТБ“ АД. Със същия са изложени доводи, че неправилно БНБ е била конституирана като подпомагаща страна в процеса. На практика не е изразено становище относно основателността на тази жалба.

В срока по чл. 259, ал.1 от ГПК Българска Народна Банка е подала въззивна жалба против Решение № 260710 от 30.11.2022г., с което е допусната поправка на очевидна фактическа грешка в диспозитива на решение №260580 от 15.09.2022г. по т.д.№1467/2017г. по описа на СГС. В същата се поддържа, че решението е неправилно, тъй като не са били налице предпоставките за привличането на БНБ като подпомагаща страна в процеса.

В срока по чл.263,ал.1 от ГПК Г. Н. М. е подал отговор на тази жалба, с който изразява становище за нейната недопустимост поради липса на правен интерес от обжалването. По същество счита същата за неоснователна, тъй като не са изложени никакви твърдения и възражения срещу констатациите, направени в решението. Б. Д. Б. и В. Д. Б. също са подали отговор на тази жалба, с който я оспорват като неоснователна и молят обжалваното решение да бъде потвърдено.

Синдиците на „КТБ“ АД не са подали отговор на жалбата на БНБ.

С подадените въззивни жалба и отговорите не са заявени доказателствени искания.

Апелативен съд-София, в настоящият си съдебен състав, извършвайки проверка на обжалваното решение по повод въззивните жалби в рамките на правомощията си по чл. 269 ГПК, приема следното:

Производството пред Софийски градски съд е образувано по искова молба на синдиците на „КТБ“ АД срещу Б. Д. Б., В. Д. Б. и Г. Н. М. по обективно и субективно съединени иски по чл. 26, ал. 2, предл. 3 от ЗЗД във връзка с чл. 59, ал. 2 от ЗБН - за прогласяване на посочените прихващания, обективирани в уведомление вх. номер

11228/06.11.2014 година и уведомление вх. номер 10241/31.10.2014 г. за нищожни поради нарушаване на изискуемата форма - писмена, с нотариална заверка на подписите, както и евентуално съединени с искове по чл. 59, ал. 5 от ЗНБ и чл. 59, ал. 3 от ЗБН за обявяване за недействителни на прихващания, извършени от ответниците с техни насрещни задължения към „КТБ“ АД (н.).

Ищците - синдици на „КТБ“ АД (н.) твърдят, че между банката и „Сънником“ ЕООД е сключен договора за кредит от 28.02.2011 г. за сумата от 356 000 евро, със сключени анекси за удължаване на срок, вкл. и за допълнителна сума от 153 388 евро.

С уведомление от 31.10.2014 г. „Сънником“ ЕООД е уведомил банката, че на 12.05.2014 г. в качеството на първоначален длъжник и Г. Н. М. е сключен договор за встъпване в дълг. Г. Н. М. също е уведомил банката с уведомление от 06.11.2014 година. Със същото уведомление номер 11228/06.11.2014 година Г. Н. М. е уведомил банката за прихващане, което е направил до размер на наличностите по банковите му сметки при банката - 370 511,73 лева.

Ищците - синдици на „КТБ“ АД (н.) твърдят, че между банката и „Сънником“ ЕООД е сключен договора за кредит от 23.10.2012 г. за сумата от 800 000 евро, като са сключени анекси за удължаване на срок, вкл. и за допълнителна сума от 700 000 евро.

С уведомление от 31.10.2014 г. „Сънником“ ЕООД е уведомил банката, че на 28.04.2014 г. в качеството на първоначален длъжник и Б. Д. Б. и В. Д. Б. е сключен договор за встъпване в дълг по посочения кредит. Б. Д. Б. и В. Д. Б. също са уведомили банката с уведомление от 31.10.2014 г. година. Със същото уведомление вх. номер 10241/31.10.2014 г., Б. Д. Б. и В. Д. Б. са направили изявление за прихващане, като същите са имали суми по банковите си сметки в банката - 532 090,98 лева – за Б. Б. и 594 232,32 лева – за В. Б., като „Сънником“ ЕООД също прави изявление за прихващане с вземания на неговите солидарни съдлъжници.

Ищците поддържат, че прихващанията са нищожни, защото не са били налице основанията да се извършат поради неизискуемост на активното вземане (с оглед наличието на особени мерки по отношение на банката по чл. 116 от ЗКИ) и че не са направени в предвидената от чл.59, ал.2 от ЗБН форма – писмена с нотариална заверка на подписите. Излагат се твърдения за липса на еднородност на насрещните вземания, доколкото отпуснатите кредити по двата договора са в лева, а активните вземания – по договорите за влог и депозит са били с щатски долари и евро. Еднородността се твърди, че е настъпила едва на 22.04.2015 г. – датата на откриване на производството по несъстоятелност, съгласно с чл. 17, ал.2 от ЗБН.

При условията на евентуалност ищците твърдят и че прихващанията са недействителни на основание чл.59, ал.5 от ЗБН, защото са направени след началната дата на неплатежоспособност на банката и след датата на поставяне на банката под специален надзор по реда на глава XI, раздел VIII от ЗКИ. При условията на евентуалност ищците поддържат, че прихващанията са недействителни на основание чл.59, ал.3 от ЗБН, защото

макар и вземанията на ответниците да са придобити преди решението за откриване на производството по несъстоятелност на банката, към момента на придобиване на вземанията ответниците са знаели за настъпилата неплатежоспособност на банката. В тази връзка ищците считат, че договорите за встъпване в дълг нямат достоверна дата спрямо банката и следва да се считат извършени в момента на депозиране на уведомленията по чл. 99 от ЗЗД в банката.

Ответниците Б. Д. Б. и В. Д. Б. оспорват исковете. Сочат, че липсва правен интерес от предявените искове, тъй като не са извършвали описаните прихващания. Твърдят, че на 31.10.2014 г. в централата на банката са подписали платежни нареждания, с които са наредили от собствените им банкови сметки да бъдат изплатени съответно 272 053,80 евро и 303 826,16 евро по заемните сметки за погасяване на кредита от 23.10.2012 година, по който са съдължници със „Сънником“ ЕООД, за който договор за встъпване в дълг са уведомили надлежно банката. Твърди се, че не се касае за прихващания, а за погасяване на задължения на самите ответници към банката с техни собствени парични средства, доколкото същите са съдължници по договорите за кредит. Към момента на извършването на тези плащания – 31.10.2014 г. е било в сила решение на УС на БНБ от 15.08.2014 г. по чл. 116, ал.2, т.3 от ЗКИ, с което се разрешава на „КТБ“ АД (н.) да продължава платежни операции за целите на погасяване на кредити. Платежните операции били надлежно изпълнени от банката, като по заемната сметка на дружеството са осчетоводени посочените суми. След надлежното отразяване на плащанията, салдото по договора за кредит било занулено и по искане на „Сънником“ ЕООД, квесторите на банката са освободили и обезпеченията по договора за кредит, поради погасяване изцяло на дълга по същия. Сочи се, че с включването не на ответниците Б.и в списъка на кредиторите на банката за сумите по депозитните им сметки, а включването на „Сънником“ ЕООД като кредитор, следва да се приеме, че е налице признание и от квесторите, че Б. Д. Б. и В. Д. Б. нямат задължения към банката. Поддържат, че в уведомлението за встъпване в дълг не е правено изявление за прихващане, а банката само е уведомена за встъпването в дълг. Сочи се, че действителният размер на отпуснатия дълг по договор за кредит от 23.10.2014 г. е 1 126 584,32 лева. Поддържа се, че уведомлението за встъпване в дълг е с вх. номер 10241/31.10.2014 година. Изразява се становище и за неоснователност на исковете, ако се приеме, че е налице извършено прихващане с изявлението от 31.10.2014 година. Излагат доводи за неприложимост на нормите на чл. 59, ал.2 от ЗБН към процесното прихващане, тъй като тези норми адресират действия на банката. Изтъква се наличие на еднородност на насрещните вземания, тъй като се касае за паричен дълг, а и платежните операции съответствали на решението на УС на БНБ от 15.08.2014 година. Твърди се и наличие на изискуемост на двете насрещни вземания по аргумент от чл.119, ал.4 от ЗБНБ и във връзка с цитираното решение на БНБ, основано на чл. 116, ал.2, т.3 от ЗБНБ. Оспорват исковете по чл. 59, ал.5 от ЗБН, като сочат, че изменението на нормата на чл. 59, ал.5 от ЗБН е от 28.11.2014 г., поради което и като материално-правна норма не се отнася за конкретните събития, описани в исквата молба. Следва да се приложи редакцията на чл.59, ал.5 от ЗБН преди тези изменения, при която искът е неоснователен, тъй като прихващанията за извършвани не от длъжник, а от

кредитор. Сочат, че тъй като договорът за встъпване в дълг е сключен на 28.04.2014 г. и има действие за страните незабавно, то по отношение на тях не се прилага презумцията на чл.59, ал.4 от ЗБН. Сочи се, че знание за възможност банката да бъде обявена в несъстоятелност не е знание за настъпила неплатежеспособност по смисъла на чл.59, ал.3 от ЗБН. Изтъква се, че вземанията на всеки от ответниците са възникнали в резултат на сключени с банката рамкови договори за платежни услуги на потребители – физически лица през 2013 г., т.е много преди 20.06.2014 г., когато банката е поставена под особен надзор.

Ответникът Г. Н. М. също оспорва исквете. Сочи, че е погасил дълга на „Сънником“ ЕООД като съдлъжник чрез плащане, а не чрез прихващане, тъй като е наредил плащане от средствата, които са се намирали по негови собствени банкови сметки, открити в банката. Излагат се твърдения за недопустимост на исквете, свързани с липсата на процесуална легитимация на синдиките да предявяват иски по чл. 59, ал.2 от ЗБН, съответно, че КТБ АД (н) следва да е ответник по исквете по чл. 59, ал.3 и по чл. 59, ал.5 от ЗБН. Сочи се, че посочените платежни операции са извършени в съответствие с решение на УС на БНБ, от 15.08.2014 г., с което се разрешава на КТБ АД да продължава платежни операции за целите на погасяване на кредити, като са и разрешени от квесторите на банката с решение на квесторите № 344, платените суми са надлежно осчетоводени по заемната сметка на „Сънником“ ЕООД, като и банката е освободила дадените обезпечения. Сочи се, че тъй като не е включен в списъка с приетите вземания като кредитор на „КТБ“ АД (н.) за сумите по депозитните сметки, това означава, че банката е приела, че е налице надлежно плащане на задълженията от страна на Г. Н. М. като съдлъжник по договора за банков кредит от 28.02.2011 г. чрез сумите по неговите депозитни сметки. Поради това и „Сънником“ ЕООД е включен в списъка с приетите вземания само с остатъчната сума по кредита си. Оспорва се наличието на специалните предпоставки за исквете по чл. 59, ал.5 и ал.3 от ЗБН, по съображения, изложени и от ответниците Б.и.

С определение № 6615 от 05.12.2019 г. на СГС, ТО, VI - 10 състав, е конституирана Българска народна банка като трето лице – помагач на страната на ответниците. В депозирано становище оспорва да е налице регрес на ответниците срещу БНБ, с аргумент, че надзорните актове на БНБ засягат единствено права и законни интереси на поднадзорните на БНБ лица, но не и техните клиенти – вложители. Наред с това се сочи, че иски за вреди, причинени от незаконосъобразен акт, подлежат на разглеждане по реда на чл.204, ал.1 АПК и може да се разгледат само след отмяна на административния акт по съответния ред, като актовете на УС на БНБ, приети във връзка с КТБ от поставяне на банката под специален надзор до отнемането на лиценза ѝ за банкова дейност, са стабилни и законосъобразни административни актове, които са били обявени в търговския регистър и влезли в сила, след като са били обжалвани пред съд и са преминали през проверката на инстанционния контрол. Сочи се, че БНБ не разполага с властнически правомощия по отношение осъществяването самостоятелно и на собствено правно основание действия на квесторите на „КТБ“ АД, поради което не е налице изискуемата предпоставка за реализиране отговорността на БНБ по реда на чл. 49 от Закона за задълженията и договорите, което

предопределя неоснователност на привличането на Централната банка като трето лице - помагач в настоящото производство. Излага, че на свое заседание, проведено на 15.08.2014 г., УС на БНБ е взел решение, на основание чл. 116, ал. 2, т. 3 във връзка с чл. 103, ал. 2, т. 24 от ЗКИ и чл. 16, т. 16 от ЗБНБ, да се разреши на „КТБ“ АД да извършва платежни операции за целите на погасяване на кредити към банката от сметки при същата банка на кредитополучателя, на негови съдлъжници или на негови поръчители, когато създадължеността или поръчителството са възникнали преди 01.06.2014 година. и безкасови операции по обмен на валута, когато такива са необходими за целите на погасяване на кредити. На основание чл. 107, ал. 3 от ЗКИ и чл. 16, т. 17 от ЗБНБ УС на БНБ е указал на квесторите на банките, поставени под специален надзор, че при пълно погасяване на вземане по кредит следва да предприемат необходимите действия по заличаването на обезпеченията по кредита, като е изразено становище, на основание чл. 16, т. 17 от ЗБНБ, че прехвърляне на вземане по влог в банка, поставена под специален надзор, от титуляря на влога на друго лице, което има сметка в същата банка, може да бъде обявено за недействително поради заобикаляне размера на гаранцията по влогове, определен в чл. 4, ал. 1 от Закона за гарантиране на влоговете в банките (ЗГВБ), или увреждане интересите на кредиторите. В тази връзка твърди, че действията на квесторите и банката са опосредили причинната връзка между издадените от УС на БНБ административни актове и последиците за ответниците.

Апелативен съд-София след като съобрази доводите на страните и обсъди събраните по делото доказателства, съобразно разпоредбата на чл. 235 ГПК и правомощията си по чл. 269 ГПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

От фактическа страна:

С решение № 73 от 20.06.2014 г. на Управителния съвет на Българска народна банка (БНБ), „КТБ“ АД е поставена под специален надзор за срок от три месеца, назначени са квестори в банката и е спряно изпълнението на всички задължения на „КТБ“ АД. Решението е съобщено на пресконференция на 20.06.2014 г. в 13.30 часа. С решението Управителният съвет на БНБ назначава квестори на „КТБ“ АД, спира за срок от три месеца изпълнението на всички задължения на „КТБ“ АД и ограничава дейността на банката, като ѝ забранява да извършва всички дейности, съгласно лиценз за извършване на банкова дейност. Решението е изменено и допълнено с Решение № 74 от 22.06.2014 година. И двете решения са станали обществено известни чрез медиите, както и са били обявени в търговския регистър при Агенция по вписванията по партидата на банката на 23.06.2014 година.

С решение № 114 от 16.09.2014 г. на управителния съвет на БНБ е продължен срокът за поставяне под специален надзор до 20.11.2014 година, като след представяне на оценката и извършване на съответните счетоводни операции за отразяването ѝ в баланса на банката, в срок най-късно до 31.10.2014 г. квесторите е следвало да представят в БНБ отчет за капиталовата адекватност на „КТБ“ АД. В ТР по партидата на КТБ АД са вписани и решение № 82 от 30.06.2014г. на Управителния съвет на БНБ за намаляване на лихвените проценти по депозити до средния пазарен размер за банковата система, както и решение №

104 от 15.08.2014 г. за разрешаване извършването на някои банкови дейности за целите на погасяване на кредитите.

С решение № 138 от 6.11.2014 г. на Управителния съвет на БНБ е отнет лиценз на „КТБ“ АД за извършване на банкова дейност и е взето решение за подаване на молба за откриване на производство по несъстоятелност на „КТБ“ АД. Това решение е вписано в търговския регистър на 7.11.2014 година.

С решение № 664 от 22.04.2015 г. по т.д. 7549/2014 г. на Софийски градски съд е обявена неплатежоспособността на „КТБ“ АД, определена е начална дата на неплатежоспособността -06.11.2014 г., открито е производство по несъстоятелност, банката е обявена в несъстоятелност и е прекратена дейността ѝ.

С въззивно решение № 1443 от 3.07.2015 г. по т.д. 2218/2015 г. на САС е определена като началната дата на неплатежоспособността на банката датата 20.06.2014 година.

Като безспорно по делото е прието между страните, че между „КТБ“ АД (н) и „Сънником“ ЕООД са сключени два договора, с които банката е предоставила на дружеството кредит, съответно от 28.02.2011 г. – на стойност от 356 000 евро, заедно със сключени три анекса и от 23.10.2012 година – на стойност от 800 000 лева, заедно със сключени .

По делото са представени рамкови договори за платежни услуги за потребители от 30.01.2013 г. и анекс към същите, сключени между КТБ АД и Б. Д. Б. и В. Д. Б., по силата на които банката е открила на името на депозантите банкови сметки за съхранение на пари при условията на преференциални безсрочни депозити.

Представени са и два анекса към рамков договор за платежни услуги за откриване на банкова сметка при условията на преференциален срочен депозит от 17.02.2011 г. и 31.01.2013 г., сключени между КТБ АД и Г. Н. М., по силата на които банката е открила на името на депозанта банкови сметки за съхранение на пари при условията на преференциален безсрочен депозит.

Установява се, че Г. Н. М. е сключил договор за встъпване в дълг със „Сънником“ ЕООД от 12.05.2014 г. във връзка със задължението на дружеството към „КТБ“ АД по договора за кредит от 28.02.2011 година.

Установява се, че Б. Д. Б. и В. Д. Б. са сключили договор за встъпване в дълг със „Сънником“ ЕООД от 28.04.2014 г. във връзка със задължението на последното към „КТБ“ АД (н) по договора за кредит от 23.10.2012 година.

Не се спори и че към датите на сключване на договорите за встъпване в дълг и съответно на получаването на уведомленията за встъпване в дълг и за прихващане, ответниците са имали сключени с „КТБ“ АД (н) рамкови договори за платежни услуги, с посочените параметри в исковата молба и по банковите им сметки е имало посочените средства, с които са сторени прихващанията.

Видно от представено по делото уведомление за встъпване в дълг от Г. Н. М. до

„КТБ“ АД, вх. № 11228/06.11.2014 г., посоченият ответник уведомява банката, че е сключил договор за встъпване в дълг със „Сънником“ ЕООД на 12.05.2014 г., по силата на който е придобил качеството солидарен длъжник по договор за банков кредит от 28.02.2011 г., сключен между дружеството и „КТБ“ АД. Същевременно, с оглед качеството си на кредитор на банката по силата на сключени помежду им 2 броя договор за банков депозит, Г. Н. М. отправил изявление за прихващане на задължението по договора за банков кредит с вземанията му по договорите за банков депозит. Уведомлението е в обикновена писмена форма.

Представено по делото е и уведомление за встъпване в дълг, вх. № 10244 от 31.10.2014 г. отправено от „Сънником“ ЕООД до „КТБ“ АД и до квесторите на „КТБ“ АД, с което се уведомяват последните, че по силата на договор от 12.05.2014 г. Г. Н. М. е встъпил в дълга на „Сънником“ ЕООД към „КТБ“ АД по договор за банков кредит от 28.02.2011 г. за сумата от 356 000 евро, с което придобил качеството на солидарен длъжник по договора за кредит. Видно от документа, „Сънником“ ЕООД прави изявление за прихващане на задължението му по договора за банков кредит от 28.02.2011 г. с наличните суми по депозитните сметки на Г. Н. М. при „КТБ“ АД.

От представени извадки от банкови сметки на Г. Н. М. при „КТБ“ АД в евро и щатски се установява, че на 06.11.2014 г. са извършени следните операции:

- по сметката в евро: с бордеро № 144205 е отчетена операция „Олихвяване на кредит“ на стойност 527,85 евро; с бордеро № 144206 е отчетена операция „Издължаване на кредит“ на стойност 45 160,36 евро и с бордеро № 145535 е отчетена операция „Прехвърляне на остатък след извършено погасяване на кредит на „Сънником“ на стойност 0,01 евро.

- по сметката в долари: с бордеро № 144197 е отчетена операция „Олихвяване – съгласно искане за закриване от 06.11.2014 г. във връзка с нареждане за погасяване на кредит на „Сънником“ ЕООД по уведомление 10244/31.10.2014 г. и 11228/06.11.2014 г.“ на стойност 8 865,19 долари; с бордеро № 144199 е отчетена операция „Издължаване на кредит“ на стойност 236 420,89 долари и с бордеро № 145535 е отчетена операция „Прехвърляне на остатък след извършено погасяване на кредит на „Сънником“ на стойност 0,01 долари.

Представена е и извадка от банкова сметка на „Сънником“ ЕООД в евро, от която се установява, че с вальор от 06.11.2014 г. са отчетени две операции: с бордеро № 144199 е отчетена операция „Издължаване на кредит“ на стойност 189 439,64 евро и с бордеро № 144206 е отчетена операция „Издължаване на кредит“ на стойност 45 160,36 евро.

По делото е представено и уведомление за встъпване в дълг, вх. № 10241/31.10.2014 г., изходящо от ответниците Б. Д. Б. и В. Д. Б. и от „Сънником“ ЕООД, адресирано до „КТБ“ АД и до квесторите на „КТБ“ АД, с което се уведомяват последните, че Б. Д. Б. и В. Д. Б. са встъпили в дълга на „Сънником“ ЕООД към „КТБ“ АД по договор за банков кредит от 23.10.2012 г. за сумата от 800 000 лева, с което придобили качеството солидарни длъжници

по договора за кредит. Наред с това, в уведомлението е посочено, че тъй като солидарните длъжници Б.и се явявали кредитори на „КТБ“ АД по договори за банков депозит и с оглед обстоятелството, че банката е поставена под особен надзор от страна на БНБ, то отправят изявление за предсрочно погасяване на задължението си по договора за банков кредит в размер на сумата от 800 000 лева с наличните суми по депозитите им. Изрично ответниците са направили изявление, че адресатът следва да счита уведомлението за изявление за прихващане, по смисъла на чл. 104, ал. 1 ЗЗД. Документът е в обикновена писмена форма и е подписан от страна на Б. Д. Б. и В. Д. Б. и за „Сънником“ ЕООД – от Б. П..

Видно от извлечение от банковата сметка на В. Б. при „КТБ“ АД (н) в евро е, че с бордеро № 144182 с вальор от 31.10.2014 г. банката е отчела операция „Издължаване на кредит“ в размер на 303 826,16 евро, осчетоводена на 06.11.2014 г., и с вальор № 144174 от 06.11.2014 г. – операция „Олихвяване – съгласно искане за закриване от 31.10.2014 г. във връзка с нареждане за погасяване на кредит на „Сънником“ ЕООД по уведомление 10241/31.10.2014 и одобрено решение № 341 на квесторите“ за сумата 11 718,91 евро (коригирана в последващи операции) и осчетоводена на 06.11.2014 година. Представено е и извлечение от банковата сметка на Б. Б. при „КТБ“ АД (н) в евро, от което се установява, че банката е отчела с бордеро № 144190/31.10.2014 г. операция „Издължаване на кредит“ на стойност 272 053,80 евро.

От извлечението по банковата сметка на „Сънником“ ЕООД при „КТБ“ АД (н) в лева се установява, че с бордеро № 144182 с вальор от 31.10.2014 г. банката е отчела операция „Издължаване на кредит“ в размер на 594 232,32 лева, като с бордеро № 144190 със същия вальор, е отчела операция „Издължаване на кредит“ в размер на 532 090,98 лева. И двете операции са осчетоводени от страна на банката на 06.11.2014 година.

По делото е прието заключение на СТЕ, неоспорено от страните, което настоящият състав приема като обективно, безпристрастно и компетентно изготвено. Вещото лице е посочило, че към дата 06.11.2014 г. (датата на уведомление № 11228 на Г. Н. М.) по банковата сметка на „Сънником“ ЕООД, открита във връзка с Договор за банков кредит от 28.02.2011 г., предоставен от страна на ищеца, е бил налице неплатен остатък на главница в размер на 234 600,00 евро и неплатена възнаградителна лихва в размер на 527,85 евро. Вещото лице е посочило, че неплатения остатък от главница е погасен чрез две прихващания, както следва: 1. дата на осчетоводяване и датата на вальор - 06.11.2014 г. е осчетоводено прихващане в размер на 189 439.64 евро, съгласно банково бордеро с номер 144199/06.11.2014 година с основание за осчетоводяване на прихващането: „Предсрочно погасяване на кредит 9859 във връзка с нареждане за погасяване на кредит на „Сънником“ ЕООД по уведомление 10244/31.10.2014 г. и 11228/06.11.2014 г. и одобрен с решение № 344 на квесторите“. Сумата по прихващането (189 439,64 евро) е получена от сметка с аналитичен номер: ***** - „Спестовни влогове на граждани и домакинства“ с титуляр Г. Н. М. в щатски долара, съгласно счетоводното отразяване на операцията по погасяване. Взетата счетоводна операция по погасяване на главницата чрез прихващане от ищеца е: „Дебит на сметка ***** на сумата 236 420,89 щат. долара срещу Кредит на сметка

***** на сумата 189 439,64 евро“; 2. дата на осчетоводяване и датата на вальор 06.11.2014 г. е осчетоводено прихващане в размер на 45 160,36 евро, съгласно банково бордеро с номер 144206/06.11.2014 година с основание за осчетоводяване на прихващането: „Издължаване на кредит. Предсрочно погасяване във връзка с нареждане за погасяване на кредит на „Сънником“ ЕООД по уведомление 10244/31.10.2014 г. и одобрено решение № 344 на квесторите“. Сумата по прихващането (45 160,36 евро) е получена от сметка с аналитичен номер: ***** - „Спестовни влогове на граждани и домакинства“ с титуляр Г. Н. М. в евро, съгласно счетоводното отразяване на операцията по погасяване. Вzetата счетоводна операция по погасяване на главницата чрез прихващане от ищеца е: „Дебит на сметка ***** на сумата 45 160,36 евро срещу Кредит на сметка ***** на сумата 45 160,36 евро“; 3. Неплатеният остатък от възнаградителна лихва е погасен, според експертизата, с дата на осчетоводяване и датата на вальор - 06.11.2014 г. и е осчетоводено прихващане в размер на 527,85 евро, съгласно банково бордеро с номер 144205/06.11.2014 година с основание за осчетоводяване на прихващането: „Предсрочно погасяване във връзка с нареждане за погасяване на кредит на „Сънником“ ЕООД по уведомление 10244/31.10.2014 г. и 11228 / 06.11.2014 и одобрено решение № 344 на квесторите“. Сумата по прихващането (527,85 евро) е получена от сметка с аналитичен номер: ***** - „Спестовни влогове на граждани и домакинства“ с титуляр Г. Н. М. в евро, съгласно счетоводното отразяване на операцията по погасяване. Вzetата счетоводна операция по погасяване на главницата чрез прихващане от ищеца е „Дебит на сметка ***** на сумата 527,85 евро срещу Кредит на сметка ***** на сумата 527,85 евро“. По този начин, към края на деня на 06.11.2014 г. по банковия кредит към „КТБ“ АД (н) вещото лице сочи, че „Сънником“ ЕООД не е имал оставащи непогасени задължения.

Към момента на получаване на уведомлението от страна на Г. Н. М. (06.11.2014 г.) и преди извършване на констатираното прихващане, по неговата банкова сметка при „КТБ“ АД (н), отчитана по аналитична счетоводна партида с номер ***** - „Спестовни влогове на граждани и домакинства“, била налице сума в размер на 64 472,15 евро с легова равностойност 126 096,57 лева. Същевременно, по банкова сметка в щатски долара, отчитана по аналитична счетоводна партида с номер ***** - „Спестовни влогове на граждани и домакинства“ с титуляр Г. Н. М., към датата 06.11.2014 г. и преди извършеното прихващане, наличността на парични средства е била в размер на 236 420,90 щат. долара с легова равностойност 370 511,73 лева, съгласно банково бордеро с номер 144199/06.11.2014 г. Така общият размер на вземането на ответника М. от „КТБ“ АД (н) по двете сметки е било в размер на 496 608,30 лева /126 096,57 лв. от влого в евро + 370 511,73 лв. от влого в щат. долара = 496 608,30 лв./.

Вещото лице е посочило още, че съгласно първа частична сметка за разпределение, обявена в Търговския регистър, ответникът Г. Н. М. не фигурира като кредитор с одобрено вземане от ищеца. Съгласно ЗФГВБ, гарантираният размер от влого на ответника Г. Н. М. (общо в размер на 496 608,30 лв.) би бил 196 000,00 лева. Останалата част от влого на ответника се получава 300 608,30 лв. Изчисленият размер на 11.05% от стойността на влого

300 608.30 лева, след приспадане на гарантираната от ФГВБ част, според вещото лице, се получава 33 217.22 лева.

Към датата на получаване на изявление за прихващане вх. №10241/31.10.2014 г. от Б. Д. Б. и В. Д. Б. вещото лице е посочило, че задължението на „Сънником“ ЕООД към „КТБ“ АД (н) по Договор за банков кредит от 23.10.2012 г., е в размер на 1 126 584,32 лева - неплатен остатък за редовна главница - частично погасен чрез две прихващания, както следва: 1. С датата на осчетоводяване - 06.11.2014 г. и вальор - 31.10.2014 г. е осчетоводено прихващане в размер на 594 232,32 лв., съгласно банково бордеро с номер 144182/06.11.2014 година, с основание за осчетоводяване на прихващането: „Предсрочно погасяване на кредит 11500 във връзка с нареждане за погасяване на кредит на „Сънником“ ЕООД по уведомление №10241/31.10.2014 г. и одобрен решение №. 341 на квесторите“. Сумата по прихващането (594 232,32 лв.) е посочено, че е получена от сметка с аналитичен номер: *****- „Спестовни влогове на граждани и домакинства“ с титуляр В. Б. в евро, съгласно счетоводното отразяване на операцията по погасяване. Взетата счетоводна операция по погасяване на главницата чрез прихващане, от ищеца, според вещото лице, е „Дебит на сметка ***** на сумата 303 826,16 евро срещу Кредит на сметка ***** на сумата 594 232,32 лв.; 2. С дата на осчетоводяване - 06.11.2014 г. и вальор — 31.10.2014 г. е осчетоводено прихващане в размер на 532 090.98 лева, съгласно банково бордеро с номер 144190/06.11.2014 г. с посочено основание за осчетоводяване на прихващането: „Предсрочно погасяване на кредит 11500 във връзка с нареждане за погасяване на кредит на „Сънником“ ЕООД по уведомление 10241/31.10.2014 и одобрено решение № 341 на квесторите“. Сумата по прихващането (532 090,98 лв.) е получена от сметка с аналитичен номер: ***** - „Спестовни влогове на граждани и домакинства“ с титуляр Б. Б. в евро, съгласно счетоводното отразяване на операцията по погасяване. Взетата счетоводна операция по погасяване на главницата чрез прихващане, от ищеца е „Дебит на сметка ***** на сумата 272 053,80 евро срещу Кредит на сметка ***** на сумата 532 090,98 лева. По този начин, вещото лице е констатирало, че към края на деня на 06.11.2014 г. по процесния договор за банков кредит от 23.10.2012 г. на „Сънником“ ЕООД и анексите към него фигурират неплатени задължения в размер на 261,02 лева – главница по договора. Заключено е, че към момента на получаване на уведомление № 10241 (31.10.2014 г.) и преди извършване на операцията по прихващане, по сметката на В. Б. с IBAN № ***** при „КТБ“ АД, отчитана по аналитична счетоводна партида с номер *****- „Спестовни влогове на граждани и домакинства“, е била в размер на 303 826.16 евро с левова равностойност 594 232.32 лева. При справка по обявената в ТР първа частична сметка за разпределение, вещото лице е констатирало, че ответницата Б. не фигурира като кредитор с одобрено вземане от ищеца. Съгласно ЗФГВБ, гарантираният размер от влога на ответницата Б. (594 232,32 лв.) би бил 196 000,00 лева. Останалата част от влога на ответника се получава 203 826,16 евро. Изчисленият размер на 11.05% от стойността на влога (398 232.32 лв.), след приспадане на гарантираната от ФГВБ част, се получава - 44 004.67 лева.

Към момента на получаване на уведомлението № 10241 (31.10.2014 г.) и преди извършване на операцията по прихващане, по сметката на Б. Б. с IBAN № ***** при „КТБ“ АД, отчитана по аналитична счетоводна партида с номер ***** - „Спестовни влогове на граждани и домакинства“, е била в размер на 422 364,72 евро, с левова равностойност 826 073,59 лева. Вещото лице е посочило, че съгласно първа частична сметка за разпределение, обявена в Търговския регистър, ответникът Б. не фигурира като кредитор с одобрено вземане от ищеца. Съгласно ЗФГВБ, гарантираният размер от влога на ответника Б. (826 073,59 лв.) би бил 196 000,00 лева. Останалата част от влога на ответника се получава 630 073,59 лева. Изчисленият размер на 11.05% от стойността на влога (630 073.59 лв.), след приспадане на гарантитаната от ФГВБ част, се получава 69 623.13 лева.

На следващо място, вещото лице е посочило, че от анализ на счетоводна партида с номер *****- „Предоставени заеми за текущи нужди на търг. предприятия“ с титуляр „Сънником“ ЕООД, е констатирало, че към датата 28.04.2014 г. – датата на встъпване на ответниците Б.и в дълга на „Сънником“ ЕООД по договор за кредит от 23.10.2012 г., неплатената главница по договора за банков кредит и анексите към него, е била в размер на 1 123 054,32 лева. Към същата дата наличността по банковата сметка на ответника Б.. е в размер на 291 442,49 евро, а на ответника Б.- 350 000,00 евро. Вещото лице е посочило, че от извлечение по банковата сметка на ответника Б. се установява, че с дата на вальор 31.10.2014 г. и дата на осчетоводяване 06.11.2014 г. ответникът се е разпоредил със сума в размер на 272 053,80 евро с левова равностойност 532 090,98 лв. за погасяване на редовна главница по процесния договор за банков кредит от 23.10.2012 г., по счетоводна партида за редовна главница с аналитичен номер 53110008665 с титуляр „Сънником“ ЕООД — кредитополучател по договора за кредит, като остатъкът по главницата е намалял с посочената сума (532 090,98 лв.). След извършеното плащане/ прихващане по банковата сметка на ответника са останали налични парични средства в размер на 150 310,92 евро, видно от представеното извлечение от сметка.

От друга страна, съгласно извлечение по банковата сметка на ответника Б., вещото лице е установило, че с дата на вальор 31.10.2014 г. и дата на осчетоводяване 06.11.2014 г. ответницата се е разпоредила със сума в размер на 303 826,16 евро с левова равностойност 594 232,32 лв. за погасяване на редовна главница по процесния договор за банков кредит от 23.10.2012 г., по счетоводна партида за редовна главница с аналитичен номер ***** с титуляр „Сънником“ ЕООД — кредитополучател по договора за кредит, като остатъкът по главницата е намалял с посочената сума (594 232,32 лв.). След извършеното плащане/ прихващане по банковата сметка на ответницата не са останали налични парични средства.

В заключение, вещото лице е посочило, че въпросните разпореждания са осчетоводени от страна на банката като прихващания и то съгласно решение на квесторите.

Въз основа на така установената фактическа обстановка, съдът приема от правна страна следното:

Предявени са обективно и субективно съединени иски с правно основание чл. 26, ал.2, предл. 3 от ЗЗД вр. чл. 59, ал.2 от ЗБН вр. чл. 44 от ЗБН, чл. 59, ал.5 от ЗБН и иск по

чл. 59, ал.3 от ЗБН против Б. Д. Б. и В. Д. Б. и искове със същата правна квалификация са предявени и срещу Г. Н. М..

Както правилно е посочил и СГС като главен иск следва да се разгледа искът за прогласяване на нищожността на прихващанията поради липса на форма.

По отношение исковите, насочени против Б. Д. Б. и В. Д. Б., настоящият състав изцяло споделя мотивите на първоинстанционния съд, както досежно характера на изявлението на ответниците Б.и, така и досежно наличието на предпоставките за неговото извършване, поради което, на основание чл.272 от ГПК, препраща към тях.

Във връзка с иска с правно основание чл. 26, ал. 2 пр. III-то ЗЗД вр. [чл. 44 ЗЗД](#) вр. [чл. 59, ал. 2 ЗБН](#) в допълнение следва да се посочи следното:

Съгласно чл.59, ал.2 от ЗБН, изявлението за прихващане се отправя до синдика и трябва да бъде направено в писмена форма с нотариална заверка на подписа. От систематичното тълкуване на разпоредбата на [чл. 59, ал. 2](#) вр. [ал. 1 ЗБН](#) и спрямо заглавието на раздел III – "Попълване масата на несъстоятелността", както и с оглед анализ на съдържанието ѝ, се налага извод, че изискването за форма на прихващането (писмена, с нотариална заверка на подписа) е въведено спрямо тези прихващания, които законодателят допуска да бъдат извършвани в откритото производство по несъстоятелност и не касае тези, които го предхождат. Така, в ал. 1 се визират като подлежащи на прихващане вземания, възникнали и станали изискуеми преди решението за откриване на производство по несъстоятелност, както и тези, чиято изискуемост е настъпила в хода на това производство или в резултат на него; в ал. 2 "изявлението за прихващане" реферира към ал. 1 и въвежда изискване то да бъде отправено до синдика (а не до органите на банката или назначените с решението за отнемане на лиценза ѝ квестори). Да се прилага по аналогия ал. 2 и към случаи на прихващания, извършени преди откриването на производството по несъстоятелност, какъвто е настоящият случай, означава не само да бъде изопачена волята на законодателя, но и да бъдат въведени чрез тълкуване изисквания за валидност на правни действия, без такива да са съществували към момента на извършването им, което е правно недопустимо. Освен това, следва и да се има предвид, че по делото е безспорно установено, че процесните изявления за прихващане, макар направени само в писмена форма – без нотариална заверка на подписа, са били приети от квесторите и осчетоводени. Следователно изявленията за прихващане в конкретната направена форма не са били оспорвани, а съгласно [чл. 293, ал. 3 ТЗ](#) ищецът не може да се позове на нищожността на прихващанията, ако от поведението му може да се заключи, че действителността на изявленията за прихващане не е била оспорвана. По тези съображения, съдът изцяло споделя изводите на първоинстанционния съд за неоснователност на иска по чл. 26, ал. 2 пр. III-то ЗЗД вр. [чл. 44 ЗЗД](#) вр. [чл. 59, ал. 2 ЗБН](#), предявен против Б. Д. Б. и В. Д. Б..

По иска с правно основание [чл. 59, ал. 5 ЗБН](#), предявен против Б.и, съдът намира изводите на СГС за изцяло правилни и съответстващи на цитираната в обжалваното решение задължителна съдебна практика, постановена от ВКС, както и на служебно

известната на настоящия съдебен състав такава, инкорпорирана в Решение №16/09.03.2022 г. по т.д.№ 2030/2020 година на ВКС, Търговска колегия, второ отделение; решения по т.д. № 1512/2020 г., по т.д. № 2317/2020 г. на състави на първо отделение и др., в която вече е даден отговор на релевантния правен въпрос, а именно, че „приложимата редакция на разпоредбата на чл.59, ал.5 ЗБН за преценката за относителната недействителност на прихващанията, извършени до влизане в сила на изменението на разпоредбата на чл.59, ал.5 ЗБН с пар.9 от ЗИД на Закона за държавния бюджет за 2014 г. /обн. ДВ бр.98/2014 г., в сила от 28.11.2014 г./, предвид и на изменението ѝ с § 8 от ПЗР на ЗИД на ЗБН /обн. ДВ, бр.22/2018 г., доп. ДВ, бр.33/2019 г./, обявен за противоконституционен с Решение № 8 от 27.05.2021 г. по конст.дело № 9/2020 г. на Конституционния съд на РБ, е първоначалната редакция на разпоредбата /ДВ бр.92/2002 г., действала до изменението. С влизане в сила на изменението на разпоредбата, могат да бъдат обявени за недействителни изявления за прихващане, извършени от кредитор или от банката. Мерадавен за преценката за приложимата норма е моментът, в който изявлението за прихващане е достигнало до насрещната страна“. Даденият отговор е възприет и в други решения на ВКС – така например, решение по т.д. № 1372/2018 г., решение по т.д. № 1511/2018 г., решение по т.д. № 630/2020 г. на I т.о. и др., като се споделя и от настоящия състав, с оглед материалноправният характер на нормата на чл.59, ал.5 ЗБН, уреждаща предпоставките за относителната недействителност на едностранната сделка. От този характер на нормата произтича извод за прилагането ѝ занапред, като изменението на чл.59, ал.3 ЗБН, в сила от 28.11.2014 г., ще е приложимо спрямо юридически факти и породените от тях правоотношения, възникнали и осъществили се след влизане в сила на изменението на нормата с ДВ бр.98/2014 г. Придаденото обратно действие на чл.59, ал.5 ЗБН с § 8 от ПЗР на ЗИД на ЗБН / обн., ДВ бр.22/2018 г., доп., ДВ, бр. 33/2019 г./ е отпаднало с обявяване противоконституционността на този параграф с посоченото по-горе решение на Конституционния съд.

Безспорно е между страните по делото, че извършеното от ответниците прихващане с изявление, достигнало до банката на 31.10.2014 г., е осъществено преди изменението на разпоредбата на чл. 59, ал.5 от ЗБН ЗБН с параграф 9 от Закон за изменение и допълнение на държавния бюджет на Република България за 2014 г., обнародван с ДВ бр. 98 от 28.11.2014 г. С оглед на това и предвид разпоредбата на чл. 59, ал. 5 ЗБН, в приложимата ѝ редакция към 31.10.2014 г., недействително по отношение на кредиторите на несъстоятелността, освен за частта, която кредиторът би получил при разпределението на осребреното имущество, е прихващането, извършено от длъжника след началната дата на неплатежоспособността, независимо от това кога са възникнали двете насрещни задължения. Употребеното понятие „длъжника“ визира банката, който извод следва от регламентираните в ЗБН участници в производството по този закон – кредитори и банка, а и с оглед на това, че по ЗБН длъжник в несъстоятелност е винаги банка. (В този смисъл №16/09.03.2022 г. по т.д. № 2030/2020 година на ВКС, Търговска колегия, второ отделение и др.) Следователно, съгласно посочената, приложима редакция на чл.59, ал.5 ЗБН, относително недействителни са само прихващанията, извършени от банката след посочената в нормата дата, като

процесното прихващане на Б.и не попада в този кръг. В случая, правото на прихващане е упражнено надлежно от ответниците Б.и, които са и кредитор на банката. Съдът изцяло споделя мотивите на СГС относно неоснователността на така предявения иск, поради което на основание чл.272 от ГПК препраща към тях.

По иска с правно основание чл.59, ал.3, насочен против Б. Д. Б. и В. Д. Б., настоящият състав намира, че същият е недоказан и неоснователен, доколкото по делото не се доказва при условията на пълно и главно доказване, знание у ответниците относно обстоятелството за настъпила неплатежоспособност на банката, като изцяло споделя изложените мотиви на СГС, поради което препраща, на основание чл.272 от ГПК, към тех. Съгласно чл.59, ал.3 от ЗБН, прихващането може да бъде обявено за недействително по отношение на кредиторите на несъстоятелността, ако кредиторът е придобил вземането и задължението си преди датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност, но към момента на придобиване на вземането или задължението е знаел, че е настъпила неплатежоспособност или че е поискано откриване на производство по несъстоятелност. Съгласно цитираната в обжалваното решение задължителна съдебна практика, както и съгласно известната на настоящия състав такава, инкорпорирана в решение № 59 от 10.08.2020 г. по т. д. № 1920/2018 г. на ВКС, I т. о., решение № 112/28.10.2020 г. по т.д. № 1721/2019 г. на ВКС, II т.о., решение № 161/17.12.2020 г. по т.д. № 3089/2018 г. на ВКС, II т.о., решение № 131/21.12.2020 г. по т.д. № 751/2019 г. на ВКС, I т.о., решение № 130 от 15.01.2021г. по т.д. № 2597/2018г. на ВКС, II т.о., решение № 142 от 21.01.2012г. по т.д. № 1904/2019г. на ВКС, II т.о.; решение №190 от 02.02.2021г. по т.д. № 2009 по описа за 2018г. на ВКС, Търговска колегия, Второ отделение и др., и която практика настоящият състав изцяло споделя, знание за неплатежоспособност по смисъла на чл.59, ал.3 ЗБН не може да се обоснове със знание на решението на УС на БНБ за поставяне на съответната банка под специален надзор като оздравителна принудителна административна мярка по чл.115, ал.1 ЗКИ, вкл. от спирането на плащанията по чл.116, ал.2, т.2 ЗКИ. Прието е, че под „знание за неплатежоспособност“ в хипотезиса на чл.59, ал.3 ЗБН следва да се разбира узнаване на обективизирано от БНБ, в качеството ѝ на компетентен за това надзорен орган, становище за неплатежоспособност на банката по чл.36, ал.2 ЗКИ /редакция преди изм. обн. ДВ бр.62/2015 г./, преди то да бъде формализирано в акт за отнемане на лиценза за банкова дейност, като именно недобросъвестното възползване от достъп до тази информация се санкционира от закона. Предвиденият от законодателя субективен елемент от фактическия състав на чл.59, ал.3 ЗБН подлежи на пълно и главно доказване от ищеца чрез всички допустими доказателствени средства. В случая е безспорно установено от фактическа страна, че ответниците Б. Д. Б. и В. Д. Б. са станали кредитори много преди поставяне на банката под особен надзор – 30.01.2013 година, към която дата по делото не са събрани доказателства, които да налагат извод, че кредиторът е знаел за настъпила неплатежоспособност на банката длъжник. Релевантно е знанието за настъпила неплатежоспособност, а не за евентуална неплатежоспособност или опасност от такава, с оглед и на което следва да приеме, че дори и да е налице знание, следствие на широко оповестена информация (включително и актовете

на БНБ за поставяне на банката под особен надзор) за опасност от неплатежоспособност, то следва, че това схващане е неточно, защото не е основано на закона. Знанието за евентуална неплатежоспособност е без значение при преценката на предпоставките от предметния обхват на [чл.59, ал.3 ЗБН](#).

По тези съображения, така предявения иск с правно основание [чл. 59, ал. 3 ЗБН](#) против Б. Д. Б. и В. Д. Б. се явява неоснователен и недоказан, поради което следва да бъде отхвърлен.

По предявените против Г. Н. М. иски с правно основание [чл.26, ал.2, предл. 3 от ЗЗД](#) вр. [чл. 59, ал.2 от ЗБН](#) вр. [чл.44 от ЗБН](#), [чл.59, ал.5 от ЗБН](#) и иск по [чл.59, ал.3 от ЗБН](#) и предвид гореизложените правни изводи, настоящият състав изцяло споделя мотивите на СГС, поради което на основание [чл.272 от ГПК](#), препраща към тях. От представените писмени доказателства се налага единствения обоснован извод, че изявлението на Г. Н. М. представлява изявление за прихващане на две насрещни и еднородни вземания. Безспорно се доказва, че изявлението на Г. Н. М. е достигнало до банката на 06.11.2014г., като същото е било в обикновена писмена форма, но по изложените по-горе съображения, разпоредбата на [ал.2 на чл.59 от ЗБН](#) е неприложима в случая. На следващо място, няма спор, че към 06.11.2014 г. е действала разпоредбата на [чл.59, ал.5 от ЗБН](#) в редакцията ѝ преди измененията в ДВ бр.98/2014 г., в сила от 28.11.2014 г., поради което следва да се препрати към изложеното по-горе. Не на последно място и във връзка с иска с правно основание [чл.59, ал.3 от ЗБН](#), съдът, в настоящия му състав намира, че и по отношение на Г. Н. М. по делото не бе доказано при условията на пълно и главно доказване от ищеца, чиято е доказателствената тежест, че посоченият ответник към датата на придобиване на своето вземане- през 2011г. и 2014г., е знаел, че е настъпила неплатежоспособността на банката или че е поискано откриване на производство по несъстоятелност. Знанието за поставяне на банката под специален надзор не може да се разглежда като знание за настъпила неплатежоспособност. В случая не е приложима презумцията по [чл. 59, ал.4 от ЗБН](#), тъй като и вземането, и задължението на кредитора - ответник е придобито преди 06.11.2014 г. – датата на оповестяването на Решение № 138 от 06.11.2014 г. на Управителния съвет на Българската народна банка за отнемане на лиценза на банката.

По така изложените съображения и при съвпадане изводите на двете съдебни инстанции за неоснователност и недоказаност на всички предявени иски, на основание [чл. 271, ал. 1 ГПК](#) обжалваното решение следва да бъде изцяло потвърдено като правилно и законосъобразно.

По отношение въззивната жалба на Българска народна банка, против Решение № 260710 от 30.11.2022г., с което е допусната поправка на очевидна фактическа грешка в диспозитива на решение №260580 от 15.09.2022г. по т.д.№1467/2017г. по описа на СГС , настоящата инстанция намира същата за неоснователна, доколкото видно в мотивите на постановеното по делото решение от 15.09.2022 г. е посочено, че в хода на процеса е конституирано като трето лице помагач на страната на ответниците БНБ, като при постановяване на акта, съдът е пропуснал да впише това обстоятелство. С оглед на това,

правилен е изводът на съда, че е налице е явна фактическа грешка, поради което правилно и същата е отстранена по реда на чл.247 от ГПК. Досежно доводите, изложени във въззивната жалба, касаещи правилността на решението от 15.09.2022 г., съдът намира, че същите са неотнормирани към предмета на спора. Поради изложеното, жалбата се явява неоснователна, а обжалваните с нея решения-правилни и като такива следва да бъдат потвърдени.

По отношение на разноските:

С въззивната жалба се прави възражение за прекомерност на заплатеното пред първоинстанционния съд адвокатско възнаграждение. Такова възражение е направено в заседанието, в което е представен списък с разноските, поради което искането във въззивната жалба има характер на оплакване против правилността на първоинстанционното решение в частта за разноските. Въззивният съд дължи произнасяне по същото, въпреки че пред първата инстанция не е инициирано производство по реда на чл.248 от ГПК, тъй като при налице на висящо въззивно производство следва да бъде отговорено и на оплакванията, направени във връзка с размера на присъдените разноски.

При преценката на това оплакване на апелативният съд съобразява цената на иска, предявен против ответника Г. Н. М.- 459 868,44лв., обстоятелството, че са предявени три иска, съединени при условията на евентуалност и високата сложност на делото. С оглед на тези фактори настоящият състав намира, че не е налице несъответствие между размера на възнаграждението и усилията за защитата при упражняване на процесуалните права и поради това уговореното възнаграждение за защита пред първата инстанция не е прекомерно.

Предвид изхода на делото и на основание чл. 59, ал. 7 ЗБН "КТБ" АД (н) следва да бъде осъдена да заплати по сметка на Апелативен съд – София сумата от 31 723,87 лв., представляваща дължима държавна такса за въззивното производство.

На основание чл. 78, ал. 3 ГПК, "КТБ" АД (н) следва да бъде осъдена да заплати на въззиваемата страна Г. Н. М. сумата от 6 000 лв. с ДДС, представляваща адвокатско възнаграждение за процесуално представителство и защита пред настоящата инстанция.

Водим от горното, настоящият съдебен състав на Апелативен съд – София

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №260580 от 15.09.2022г., поправено с решение № 260710 от 30.11.2022г. по т.д.№1467/2017г. по описа на СГС.

ОСЪЖДА "Корпоративна търговска банка" АД (н.), с ЕИК: 831184677, с адрес: гр. София, ул. "Граф Игнатиев" № 10 да заплати по сметка на Апелативен съд – София сумата от 31 723.87 лв., представляваща дължима държавна такса за въззивното производство.

ОСЪЖДА "Корпоративна търговска банка" АД (н.), с ЕИК: 831184677, с адрес: гр. София, ул. "Граф Игнатиев" № 10, да заплати на Г. Н. М., ЕГН *****, със съдебен адрес гр. София, ул. „Славянска“ №5, ет.5, офис 30-32, сумата от 6 000 лв. с ДДС,

представляваща разноси в настоящото производство.

Настоящото решение е постановено при участието на Българска народна банка като трето лице помагач на страната на ответниците.

Решението подлежи на касационно обжалване при наличие основанията по [чл. 280, ал. 1](#) и [ал. 2 ГПК](#) пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____